

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/8/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8422201847
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8422201847.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Kataríny Krochtovej, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava – Ružinov, IČO: 35 724 803, právne zastúpený Remedium Legal, s.r.o. so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava – Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovaným: 1. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXXX/XXX, XXX XX E. - F., adresa na doručovanie: G. X, XXX XX H. D. I., 2. I. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX L. H., 3. M. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX L. H., 4. J. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XX, XXX XX L. H., 5. N. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/XXX, XXX XX L. H., o zaplatenie sumy 4.237,99 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č. k. KK-6Csp/125/2022-301 zo dňa 25.08.2023, takto jednomyselne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výrokoch II., III., IV., V. a VII. a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ a „súd“) napadnutým rozsudkom vo výroku I. konanie voči žalovanej v 1. rade zastavil; vo výroku II. uložil žalovanému v 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 847,60 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 604,80 eur od 11.08.2020 do zaplatenia, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku; vo výroku III. uložil žalovanému v 3. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 847,60 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 604,80 eur od 11.08.2020 do zaplatenia, a to v mesačných splátkach po 50,- eur, pričom prvá splátka sa stane splatnou 25. deň mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku a ďalšie splátky vždy do 25. dňa, toho ktorého nasledujúceho mesiaca až do úplného zaplatenia s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia; vo výroku IV. uložil žalovanému v 4. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 847,60 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 604,80 eur od 11.08.2020 do zaplatenia, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku; vo výroku V. uložil žalovanej v 5. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 847,60 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 604,80 eur od 11.08.2020 do zaplatenia, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku; vo výroku VI. vyslovil, že vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanou v 1. rade náhradu trov konania nepriznáva a vo výroku VII. priznal žalobcovi voči žalovaným v 2., 3., 4. a 5. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 1 ods. 2, § 9 ods. 1 a 2, § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“ a „zákon o spotrebiteľských úveroch“); § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 54 ods. 1 a 2, § 54a, § 100 ods. 1 a 2, § 101, § 103, § 470 ods. 1 a 2, § 517 ods. 1 a 2, § 524 ods. 1 a 2, § 526 ods. 1 a 2, § 565 a § 879v Občianskeho zákonníka; § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“); § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho

zákonníka a vo vzťahu k zastaveniu konania § 166a ods. 1 písm. a) a ods. 2, § 167a ods. 3, § 167e ods. 1 a § 167v ods. 1, 3 a 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov.

3. Podľa zistení súdu prvej inštancie na základe zmluvy o splátkovom úvere uzavretej dňa 30.01.2015 medzi právnym predchodcom žalobcu a právnym predchodcom žalovaných v 1. až 5. rade bol dlžníkovi poskytnutý úver vo výške 7.000,- eur. Dlžník, poručiteľ uhradil poskytnutý úver riadne od 27.03.2015 do 27.05.2016, t. j. do svojej smrti v mesačných splátkach vo výške 136,45 eur, celkovo vo výške 2.046,75 eur. Následne bol úver po jeho smrti splácaný žalovanou v 1. rade od 04.07.2017 do 30.07.2019 v rôznych splátkach s tým, že posledná splátka vo výške 137,- eur bola uhradená dňa 30.07.2019 a spolu s poručiteľovými úhradami bola na úver uhradená suma 6.606,82 eur. Žiadnu ďalšiu splátku žalovaní ako dedičia poručiteľa banke neuhradili.

V zmluve o splátkovom úvere zo dňa 30.01.2015 bola uvedená celková výška úveru 7.000,- eur, druh úveru spotrebný úver na čokoľvek, typ a výška úrokovej sadzby fixná do splatnosti 14,90 % p. a. v deň uzatvorenia zmluvy, výsledná výška úrokovej sadzby po zohľadnení zľavy 12,90 % p. a. v deň uzatvorenia zmluvy, úrok z omeškania najviac do výšky stanovenej právnym predpisom, spôsob poskytnutia úveru jednorazovo, výška splátky a splatnosť 136,45 eur mesačne 27. deň v kalendárnom mesiaci, splatnosť prvej splátky 27.03.2015, počet splátok 81, konečná splatnosť 27.11.2021, RPMN 15,23 %, priemerná hodnota RPMN 11,25 %, celková čiastka spojená s úverom 11.061,20 eur, poplatok za poistenie k úveru 4,61 eur mesačne, splatný v termíne a periodicite splátky úveru.

Podľa osvedčenia o dedičstve vydaného notárom M. M. O. ako súdnym komisárom pod sp. zn. 9D/164/2016, Dnot 173/2016 zo dňa 22.05.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 22.05.2017, medzi pasíva v dedičstve bola zahrnutá aj pohľadávka Slovenskej sporiteľne, a. s. proti dedičstvu z titulu nesplateného úveru poskytnutého poručiteľovi na základe Zmluvy o splátkovom úvere, Spotrebný úver na čokoľvek č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.01.2015, podľa prihlášky veriteľa zo dňa XX.XX.XXXX ku dňu smrti poručiteľa vo výške 6.243,20 eur. Dedičmi po nebohom poručiteľovi boli jeho deti - žalovaní v 1. až 5. rade, ktorí o vyporiadaní dedičstva uzavreli dedičskú dohodu, z ktorej vyplynulo rozdelenie aktívnych vecí v Slovenskej republike a Českej republike a nehnuteľnosti v Českej republike medzi nimi, avšak o pohľadávke voči Slovenskej sporiteľni, a. s. nebola v dedičskom konaní uzavretá dohoda. Výzvou zo dňa 09.07.2020 oznámil právny predchodca žalovaným v 1. až 5. rade, že sú v omeškaní so splácaním pohľadávky banky vo výške 1.624,27 eur, ktorú mali uhradiť najneskôr do 15 dní od doručenia výzvy na tam uvedené číslo účtu, pretože v opačnom prípade ich upozornil na to, že banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Výzva sa vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote od žalovaných v 1., 2., 4. a 5. rade dňa 04.08.2020 a žalovaný v 3. rade podľa doručky na čl. 228 spisu prevzal výzvu dňa 16.07.2020. Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 11.08.2020 oznámil právny predchodca žalovaným, že banka vyhlásila ku dňu 10.08.2020 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy. Zároveň vyzval žalovaných na úhradu pohľadávky vo výške 3.651,31 eur do 15 dní. Oznámenie sa vrátilo ako neprevzaté v odbernej lehote od žalovanej v 1. rade dňa 07.09.2020, od žalovaných v 2., 4. a 5. rade dňa 05.09.2020 a žalovaný v 3. rade podľa doručky na čl. 67 spisu prevzal oznámenie dňa 19.08.2020. Výzvou zo dňa 10.09.2020 oznámil právny predchodca žalobcu žalovaným, že sú v omeškaní so splácaním viac ako tri mesiace s tým, že výška splatnej a nezaplatennej pohľadávky predstavuje ku dňu 10.09.2020 sumu 3.675,16 eur s tým, že ak dlžnú sumu neuhradia, upozornil ich na oprávnenie postúpiť pohľadávku tretej osobe. Výzva sa vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote od žalovaných v 1., 2., 4. a 5. rade dňa 06.10.2020 a žalovaný v 3. rade podľa doručky na čl. 230 spisu prevzal výzvu dňa 17.09.2020.

Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 14.12.2020 právny predchodca žalobcu postúpil pohľadávku, ktorá je predmetom sporu na žalobcu. Súčasťou zmluvy bola aj príloha, z ktorej vyplýva identifikácia pohľadávky týkajúca sa žalovaných ku dňu 14.12.2020 zo zmluvy uzavretej dňa 30.01.2015. Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 22.12.2020 oznámil právny predchodca žalobcu žalovaným v 1. až 5. rade postúpenie pohľadávky.

V zmluve bol ako druh úveru uvedený spotrebný úver na čokoľvek, a preto je potrebné na vzťah medzi stranami aplikovať ustanovenia zákonov upravujúcich spotrebiteľské vzťahy, a to konkrétne ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktorý vo svojej piatej hlave upravuje spotrebiteľské zmluvy a zákon č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu podpisu úverovej zmluvy, t. j. ku dňu 30.01.2015. Žalobca si v tomto spore uplatnil pohľadávku s poukazom na ustanovenie § 470 Občianskeho zákonníka od žalovaných v 1. až 5. rade ako od dedičov poručiteľa, s ktorým jeho právny predchodca uzavrel spotrebiteľskú zmluvu. V dedičskom rozhodnutí pohľadávku právneho predchodcu žalobcu po poručiteľovi výslovne nezdedil nikto, preto bol právny predchodca žalobcu, resp. teraz žalobca oprávnený požadovať plnenie od všetkých dedičov podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k

celému dedičstvu. Túto skutočnosť žiadna zo strán nerozporovala, a keďže si žalobca správne uplatnil pohľadávku v podanej žalobe od žalovaných v menšej výške ako v skutočnosti zdedili a od každého rovným dielom, keď čistá hodnota dedičstva po poručiteľovi bola 42.933,34 eur, súd sa bližšie touto skutočnosťou nezaoberal.

V súvislosti s námietkou žalovaného v 3. rade o tom, že ich otec mal uzavretú poisťnú zmluvu pre prípad vzniku poisťnej udalosti, súd prvej inštancie poukázal na znenie z čl. 8 Poisťných podmienok Poisťovne PSLSP pre poistenie k úveru, podľa ktorého, ak nastane poisťná udalosť, poskytne poisťiteľ poisťné plnenie oprávnenej osobe, a to v súlade s podmienkami dohodnutými v poisťnej zmluve vo forme jednorazového plnenia. Podľa ods. 2 tohto článku oprávnená osoba v druhom rade (tu dedičia, žalovaní v 1. až 5. rade) je bez zbytočného odkladu povinná predložiť poisťiteľovi originály alebo úradne alebo poisťiteľovi vyhovujúcim spôsobom overené kópie dokladov potrebných na výplatu poisťného plnenia, a to najmä pri smrti poisťného: a) vyplnené tlačivo Oznámenie poisťnej udalosti, b) lekárom vyplnený list o prehliadke mŕtveho, c) úmrtný list, d) pitevnú správu - ak bola uskutočnená súdna pitva, e) správy o výsledku vyšetrovania (napr. príslušným orgánom policajného zboru), f) kópiu úverovej zmluvy, g) iné doklady - podľa požiadaviek poisťiteľa. Podľa ods. 4 tohto článku ak oprávnená osoba poisťiteľovi nepredloží doklady podľa bodu 2 tohto článku, poisťiteľ poisťné plnenie oprávnenej osobe nevyplatí. Z citovaných ustanovení poisťných podmienok a taktiež aj z vyššie uvedených dôkazov vyplýva, že v prípade nahlásenia poisťnej udalosti a za splnenia podmienok uvedených v zmluve pre poistenie k úveru, by poisťiteľ vyplatil banke poisťné plnenie. Žalovaná v 1. rade síce predložila poisťiteľovi pravdepodobne cez Slovenskú sporiteľňu, a. s. úmrtný list a Oznámenie poisťnej udalosti, avšak ďalšie doklady (zdravotnú dokumentáciu) podľa požiadaviek poisťiteľa nepredložila. Ako sama uviedla, nedisponuje ani výsledkom šetrenia poisťnej udalosti. Súd preto môže bez akýchkoľvek pochybností uzavrieť, že keďže poisťovňa (dokonca ani banka) nedisponovala potrebnou dokumentáciou na výplatu poisťného plnenia, nemohla uskutočniť ani kroky vedúce k riešeniu poisťnej udalosti, teda k vyplateniu poisťného plnenia oprávnenej osobe – poisťníkovi – banke - Slovenskej sporiteľni, a. s.

V súvislosti so skúmaním aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd prvej inštancie poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.03.2018 sp. zn. 7Cdo/26/2017, v zmysle ktorého podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka (obdobne aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017).

Keďže žalovaní v 1. až 5. rade ako dedičia dlžníka zo zmluvy o úvere vstúpili nielen do práv, ale aj povinností poručiteľa, bolo ich povinnosťou úver naďalej splácať v mesačných splátkach. Nakoľko splátky prestali splácať, veriteľ úver zosplatnil. Žalobca spolu so žalobou predložil súdu výzvu zo dňa 10.09.2020, ktorou veriteľ – banka preukázateľne upozornil žalovaných v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a ktorú doručoval žalovaným. Žalovaní v 1., 2., 4. a 5. rade si výzvu v odbernej lehote neprevzali a žalovaný v 3. rade ju prevzal dňa 16.07.2020. Až následne oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 11.08.2020, ktoré si žalovaní v 1., 2., 4. a 5. rade neprevzali v odbernej lehote a žalovaný v 3. rade ho prevzal dňa 19.08.2020, právny predchodca žalobcu úver zosplatnil ku dňu 10.08.2020. Na základe toho dospel súd prvej inštancie k záveru, že boli splnené podmienky postúpenia pohľadávky na žalobcu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, čím žalobca preukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu v spore. Rovnako žalobca preukázal, že žalovaným bola doručovaná aj výzva zo dňa 10.09.2020, v ktorej ich upozornil na oprávnenie postúpiť pohľadávku tretej osobe.

K vznesenej námietke premlčania žalovaným v 3. rade súd prvej inštancie uviedol, že podľa § 565 Občianskeho zákonníka môže veriteľ pre omeškanie s niektorou splátkou žiadať splatenie celého dlhu, len ak to bolo dohodnuté. Takáto dohoda je obsiahnutá jednak v Zmluve o úvere v článku II, bod 7, ale aj v Produktových obchodných podmienkach pre hypotekárne a splátkové úvery Slovenskej sporiteľne, a. s. účinných od 01.01.2015, ktoré v bode 8.1. písm. a) v zhode s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravuje možnosť veriteľa zosplatniť celý dlh pre omeškanie s jednotlivou splátkou pri omeškaní jej úhrady o viac ako tri mesiace. Na tomto mieste súd poukazuje na to, že z predloženej platobnej histórie a výpisu z úveru vyplýva, že právny predchodca žalovaných uhrádzal poskytnutý úver riadne od 27.03.2015 do 27.05.2016, t. j. do svojej smrti v mesačných splátkach vo výške 136,45 eur. Následne bol úver po jeho smrti splácaný žalovanou v 1. rade od 04.07.2017 do 30.07.2019 v rôznych splátkach, s tým, že posledná splátka vo výške 137,- eur bola uhradená dňa 30.07.2019. Žiadnu ďalšiu splátku žalovaní ako dedičia poručiteľa banke neuhradili. Dňa 10.08.2020 bol úver zosplatnený a žaloba bola doručená súdu dňa 30.09.2022. Ani medzi jedným z týchto časových úsekov neuplynula trojročná premlčacia doba

jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti, a to aj s prihliadnutím na spočívanie premlčacej doby od 27.03.2020 do 30.04.2020 v súlade s ustanovením § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov, na jej ďalšie spočívanie od 19.01.2021 do 28.02.2021 v súlade s § 8 a § 9 zákona č. 62/2020 Z. z. a s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7Cdo/268/2020 zo dňa 29.11.2022.

K obligatórnym náležitostiam zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. súd uviedol, že v zmluve je riadne označený veriteľ aj spotrebiteľ, je tam uvedený druh aj celková výška úveru, úroková sadzba, RPMN, aj podmienky práva na odstúpenie od zmluvy, rovnako ako doba trvania zmluvy spôsobom daným typom úveru. Zmluva obsahuje všetky zákonom č. 129/2010 Z. z. stanovené obsahové náležitosti pre tento typ úveru, a preto nejde o bezúročný a bezpoplatkový úver v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. a veriteľovi tak vznikol nárok na úhradu ním požadovanej sumy od žalovaných, ktorí ako dedičia preukázateľne vstúpili do práv ich právneho predchodcu.

Z vykonaných dôkazov mal súd preukázané, že právny predchodca žalobcu poskytol právnomu predchodcovi žalovaných bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 7.000,- eur, ktorý mal právny predchodca žalovaných vrátiť v splátkach vo výške 136,45 eur mesačne počas 81 mesiacov, spolu mal zaplatiť 11.061,20 eur. Právny predchodca žalovaných spolu so žalovanými v 1. až 5. rade na úhradu nárokov z tejto zmluvy do dňa podania žaloby zaplatil len sumu 6.606,82 eur. Žalobca tvrdí, že po predčasnom zosplatnení úveru a postúpení pohľadávky mu ostali neuspokojené nároky špecifikované v žalobe, konkrétne suma 4.237,99 eur ako súčet istiny vo výške 3.023,99 eur, riadneho úroku vo výške 1.143,50 eur, úroku z omeškania do zosplatnenia vo výške 54,50 eur a poplatkov vo výške 16,- eur, od každého zo žalovaných v pomere 20 %. Preto súd žalobe vyhovel a v II. až V. výroku zaviazal žalovaných v 2. až 5. rade na zaplatenie tam uvedenej sumy.

Právny predchodca žalobcu dňa 10.08.2020 úver predčasne zosplatnil. Preto vzhľadom na skutočnosť, že žalovaní odo dňa 11.08.2020 preukázateľne boli v omeškani so zaplatením istiny úveru vo výške 604,80 eur, uložil súd každému zo žalovaných v 2. až 5. rade zaplatiť žalobcovi aj úrok z omeškania tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

4. O trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanou v 1. rade súd rozhodol v zmysle § 256 ods. 1 v spojení s článkom 4 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a contrario tak, že im nárok na náhradu trov konania nepriznal. O trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanými v 2. až 5. rade súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a v celom rozsahu úspešnému žalobcovi priznal voči žalovaným v 2. až 5. rade nárok na plnú náhradu trov konania, t. j. v rozsahu 100 %.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie žalovaní v 2. až 5. rade z dôvodov, že neboli splnené procesné podmienky, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ich názoru postupca - Slovenská sporiteľňa a. s. nevykonala skúmanie, posúdenie bonity záujemcu o úver s odbornou starostlivosťou. Platí pritom, že zisťovanie je realizované s odbornou starostlivosťou len vtedy, keď veriteľ skúma nielen stranu príjmov, ale aj stranu výdavkov. Mal by pritom využiť tiež informácie, ktoré sú ohľadom osoby žiadateľa o úver dostupné v príslušných registroch. Súd vôbec neskúmal, ako si túto povinnosť splnila banka (postupca) poskytujúca úver právnomu predchodcovi žalovaných, ktorý nemal len príjmy z podnikania, ale mal aj záväzky.

Žalovaní v odvolaní poukázali aj na to, že ich nebohý otec si volil poistenie svojho úveru, aby ochránil jednak svojho veriteľa, ale aj svoju rodinu pred nečakanými tragickými udalosťami. Sumu poistenia uhradil pravidelne, až do svojho tragického skonu. Banka - poisťník vedela o úmrtí svojho dlžníka už jeden deň po jeho úmrtí (XX.XX.XXXX) a nič jej nemohlo brániť v tom, aby informáciu o úmrtí dlžníka poskytla aj tomu, kto mal kryť riziko v prípade smrti jej dlžníka, t. j. poisťovňa. Tá predsa bola splnomocnená dlžníkom -platiteľom poistenia ku všetkým potrebným úkonom k získaniu informácií o príčine jeho smrti. Banka mala informácie o úmrtí poisteného dlžníka, poisťiteľ mal od dlžníka splnomocnenie k vyžiadaniu si jeho zdravotnej dokumentácie. Neobstojí tvrdenie žalobcu, že poisťník - banka nemala možnosť si sama získať zdravotnú dokumentáciu, potrebnú k riešeniu poistenia. Na základe toho žalovaní v 2. až 5. rade navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výrokoch II., III., IV., V. a VII. zrušil.

6. K podanému odvolaniu žalobca uviedol, že tvrdenia žalovaných týkajúce sa nedostatočného skúmania bonity dlžníka pred poskytnutím úveru je potrebné považovať za novoty v odvolacom konaní, a preto na tieto tvrdenia nemá súd prihliadať. Preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

7. V odvolacej replike žalovaní uviedli, že v danom prípade nejde o novotu, keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu a súd prvej inštancie sa nedostatočne zaoberal podmienkami zmluvy, ako aj okolnosťami spojenými s jej uzavretím. Opätovne poukázali na skutočnosť, že ich otec mal uzavreté poistenie úveru.

8. V odvolacej duplike žalobca uviedol, že poskytovateľ úveru postupoval s odbornou starostlivosťou v súlade s § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. V prílohe odvolania žalobca predložil výstup z interných aplikácií postupcu na preukázanie riadneho overenia schopností splácať poskytnutý úver žiadateľov o úver. Existujúce záväzky spotrebiteľa veriteľ overil dopytom do úverového registra dňa 30.01.2015, na základe ktorého zistil, že žalovaný mal v čase podania žiadosti o úver existujúce záväzky vo výške 74,50 eur (28 eur + 46,50 eur), pričom záväzok vo výške 46,50 eur mal byť v zmysle článku II. ods. 1 zmluvy vyplatený novoposkytnutým úverom. Veriteľ preto počítal pri posudzovaní bonity s existujúcim úverovým zaťažením vo výške 28,- eur. Príjem spotrebiteľa bol overený dopytom do Sociálnej poisťovne dňa 30.01.2015 a preukázaný výpisom z účtu, na ktorý bol poukazovaný tento príjem vo výške 415,50 eur (cca 416,- eur). Žalobca výpis z účtu predložil v prílohe odvolania. V rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral veriteľ do úvahy paušálnu sumu výdavkov vo výške 198,09 eur, čo predstavuje životné minimum žiadateľa o úver, nakoľko žalovaný deklaroval rodinný stav vdovec a žiadne vyživované osoby. Výpočet disponibilného zostatku z príjmu bol teda realizovaný nasledovne: 416,- eur (príjem) – 28,- eur (existujúce záväzky) – 198,- eur (paušálna suma výdavkov) sa rovná 190,- eur. Disponibilný zostatok je vyšší ako splátka schvaľovaného úveru (136,45 eur). Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

9. V ďalšom vyjadrení žalobca dodal, že poisťná udalosť bola nahlásená, ale žalovaní si nespĺnili svoju povinnosť a nedoložili predmetné doklady potrebné k likvidácii poisťnej udalosti. Zároveň vyslovil názor, že súdu v rámci tohto sporu neprináleží posudzovať poisťný vzťah medzi poisťníkom (Slovenská sporiteľňa, a. s.) a prvým poisťiteľom (Poisťovňa Slovenskej sporiteľne, a. s.) založený rámcovou poisťnou zmluvou pre poistenie k úveru zo dňa 31.03.2009. Preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

10. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a násl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a v kontexte odvolacích námietok žalovaných v 2. až 5. rade dospel k záveru, že ich odvolanie je dôvodné.

11. Súd prvej inštancie správne právne posúdil zmluvný vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a právnym predchodcom žalovaných ako spotrebiteľský a správne na daný zmluvný vzťah aplikoval právnu úpravu o ochrane spotrebiteľa podľa Občianskeho zákonníka a zákona o spotrebiteľských úveroch.

12. Žalovaní v 2. až 5. rade namietali, že súd prvej inštancie sa nevenoval otázke skúmania bonity ich právneho predchodcu a poukázali na to, že splácanie úveru bolo kryté poisťnou zmluvou, že banka o smrti poručiteľa vedela deň po jeho smrti a nebolo dôvodu, aby tieto informácie neposkytla poisťovni.

13. K potrebe skúmania splnenia povinnosti dodávateľa pri overovaní bonity spotrebiteľa ex offo, poukazuje odvolací súd na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ zn. C - 679/18, podľa ktorého článku 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

14. Vychádzajúc z uvedeného súd prvej inštancie bol v spotrebiteľskom spore s ochranou slabšej strany povinný skúmať ex offio splnenie povinnosti veriteľa spočívajúcu v preverení bonity spotrebiteľa pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Hodnotenie bonity určitého bankového klienta je výsledkom úverovej analýzy, ktorá je súčasťou úverového procesu. Po fáze žiadosti o úver nasleduje fáza skúšky úverovej spôsobilosti žiadateľa (analýza úverovej schopnosti), v rámci ktorej sa analyzujú tri hlavné oblasti: právne pomery žiadateľa, osobná dôveryhodnosť žiadateľa a jeho hospodárska a finančná situácia. U individuálnych žiadateľov banka posudzuje osobné údaje ako vek, pohlavie, vzdelanie, profesiu, rodinný stav a tiež trvalé príjmy a pravidelné výdaje žiadateľa, či celej domácnosti. Banka skúma tiež žiadateľovu úverovú históriu a platobnú morálku. Jedným zo zdrojov (nie jediným) týchto informácií je Spoločný register bankových informácií (SRBI), ktorý zhromažďuje informácie o úveroch a dlžníkoch z podnikateľskej sféry od všetkých slovenských bánk a pobočiek zahraničných bánk pôsobiacich na Slovensku.

15. Ak sa teda súd prvej inštancie vôbec nezaoberal splnením povinnosti veriteľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, opomenul svoju oficiálnu povinnosť, čím nevykonal dôkazy potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil.

16. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012).

17. V naznačených súvislostiach odvolací súd poukazuje na to, že zo zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 30.01.2015 vyplýva, že pri poskytnutí úvere v sume 7.000,- Eur bola mesačná splátka vo výške 136,45 eur. Konečná splatnosť úveru bola dojednaná k 27.11.2021. Postupca postúpil pohľadávku plynúcu z uvedenej zmluvy na žalobcu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 14.12.2020. Zo zmluvy o splátkovom úvere nevyplýva, aby banka skúmala rodinný stav dlžníka. Skutočnosť, že v čase uzavretia zmluvy bol dlžník vdovcom, vyplýva len z listinného dôkazu na č. I. 349 spisu, ktorý je interným dokladom banky. Ide o listinný dôkaz Výpočet primárnej návratnosti (kalkulácia ukazovateľa schopnosti splácať). Z tohto dôkazu vyplýva, že výška príjmu právneho predchodcu žalovaných predstavovala sumu 416,- eur. Dôchodok bol overený dopytom do registra Sociálnej poisťovne dňa 30.01.2015. Z tohto dôkazu ďalej vyplýva, že právny predchodca žalovaných bol ovdovelý a počet členov domácnosti bol 1. Suma základných životných potrieb predstavovala 198,09 eur, nevyplácané záväzky predstavovali sumu 28,- eur a vyplácané záväzky sumu 46,50 eur. Dopyt do úverového registra mal byť vykonaný dňa 30.01.2015. Právny predchodca žalobcu overil bonitu dlžníka tak, že od príjmu 416,- eur odpočítal existujúcu splátku vo výške 28 eur a sumu životných potrieb vo výške 198,09 eur. Keďže výška reálnej vypočítanej rezervy je vyššia ako minimálna požadovaná výška, banka schválila poskytnutie úveru právnenému predchodcovi žalovaných. Z výpisu z účtu právneho predchodcu žalovaných M. J. za obdobie od 01.01.2014 do 01.05.2015 vyplýva, že tento poberal dôchodok vo výške 415,50 eur mesačne. Vychádzajúc z uvedeného právnenému predchodcovi žalovaných ostala mesačne suma 53,46 eur po odpočítaní nevyhnutných nákladov (416,- eur – 28,- eur – 136,45 eur – 198,09 eur). Naznačené zistenia nepreukazujú, aby banka konala s odbornou starostlivosťou pri skúmaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver, keďže do konania predložila len interný doklad bez toho, aby predložila dôkaz o nahliadnutí do úverového registra za účelom preverenia finančných záväzkov spotrebiteľa a to nehovoriac o ďalších bežných výdavkoch spotrebiteľa. Výšku príjmu spotrebiteľa mala banka zjavne preverení, čo vyplýva z predložených výpisov z účtu dlžníka, na ktorý mu bol poukazovaný dôchodok, hoci žalobca do konania nepredložil dopyt do registra Sociálnej poisťovne.

18. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k uzavretiu zmluvy, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k uzavretiu zmluvy, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods.

1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

Podľa § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k postúpeniu pohľadávky, Práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu 18b) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

19. Odvolací súd dáva do pozornosti aktuálnu rozhodovaciu prax Krajského súdu v Prešove (napr. rozsudok sp.zn. 18CoCsp/24/2023 zo dňa 19.12.2023), ktorý sa voči splneniu povinnosti veriteľa skúmať bonitu spotrebiteľa stavia kritickejšie, keď už za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch považuje aj neúplne zisťovanie jedného z kritérií podľa § 11 ods. 2 tretia veta citovaného zákona. Formálny prístup veriteľa znamená nedôsledné skúmanie príjmov a najmä výdavkov spotrebiteľa, čo znemožňuje veriteľovi objektívne posúdiť úverové možnosti spotrebiteľa. Navyše okolnosti daného prípadu vo svetle zistení, že spotrebiteľovi by ostala mesačne suma 53,46 eur, ako aj v kontexte toho, že žalobca nepreukázal dôsledné skúmanie výdavkov spotrebiteľa, svedčia skôr pre závery o tom, že veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou.

20. Žalobca v odvolacom konaní argumentoval tým, že námietka žalovaných v 2. až 5. rade týkajúca sa neskúmania bonity pôvodného dlžníka je novotou, a preto ju v odvolacom konaní nemožno použiť. Odvolací súd si neosvojil daný argument, nakoľko otázka skúmania splnenia povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je otázkou, ktorú súd v spotrebiteľskom spore musí skúmať ex offio. Ak teda žalovaní v 2. až 5. rade ako právni nástupcovia spotrebiteľa, ktorý uzavrel s právnym predchodcom žalobcu zmluvu o spotrebiteľskom úvere, nepredniesli toto tvrdenie v konaní pred súdom prvej inštancie, nemožno toto zistenie pripísať na ich vrub v kontexte nemožnosti uplatnenia novôt v odvolacom konaní. Naznačené prostriedky procesnej obrany žalovaní mohli uplatniť v odvolacom konaní s poukazom na § 366 písm. c) CSP, nakoľko súd prvej inštancie nezastal v spotrebiteľskom spore svoju úlohu a neskúmal splnenie povinnosti veriteľa skúmať bonitu spotrebiteľa, čím došlo k vade konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

21. Odvolacie námietky žalovaných spočívali aj v tvrdení, že vzhľadom na to, že ich otec mal uzavretú poistnú zmluvu a keďže došlo k poistnej udalosti (smrti porúčiteľa), mala banke titulom nesplateného úveru plniť poisťovňa. V súvislosti s uvedeným odvolací súd poukazuje na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie obsiahnuté v bodoch 51. až 53. odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorými sa stotožňuje. Preto túto odvolaciu námietku žalovaných vyhodnotil ako nedôvodnú.

22. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil vo výrokoch II., III., IV., V. a VII. a v rozsahu zrušenia podľa ustanovenia § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

23. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie skúmať splnenie povinnosti pôvodného veriteľa podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Následne súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového stavu posúdi, či pôvodný veriteľ pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere postupoval s odbornou starostlivosťou pri skúmaní schopnosti právneho predchodcu žalovaných splácať spotrebiteľský úver. Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý poruší povinnosť podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch s odbornou starostlivosťou posudzovať bonitu spotrebiteľa. Splnenie tejto povinnosti je významné aj z hľadiska posúdenia splnenia podmienok na postúpenie pohľadávky bankou, posúdenie platnosti, resp. absolútnej neplatnosti postúpenia, čo má priamy vplyv na posúdenie aktívnej legitímácie žalobcu vo svetle § 92 ods. 8 zákona o bankách a § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude náležite svoje rozhodnutie odôvodniť s odkazom na konkrétne skutkové okolnosti. Zároveň rozhodne aj o všetkých trovách konania (§ 396 ods. 3 CSP).

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).